

Gamlestadens stadsbibliotek | Hanna Olsen | Ritsalsstudio 5

Gamlestaden präglas idagens läge av industri, bil och kollektivtraffik, medan utrymmet för människan, grönskan och tillgängligheten till Sävån begränsas. På projektområdet saknas plats för vistelse, syfte till att ta sig dit och är en plats som styrs av funktion. Men hur kan man ge platsen liv och hur kan man lyfta det fina i det fula.

Jag har landat i en stadsbyggnadsstrategi där människan och grönskan får styra livet mellan det byggda. Bland annat har jag adderat flertalet bostäder och kontorsbyggnader för att bidra till mer rörelse på platsen, både under dag och nattetid. Dessa tillagda byggnader har även strukturerat upp den tidigare brokiga stadsplanen och skapat tydligare stadsrum. Grönskan som har varit viktig under hela processen har utökats och konnektiviteten har förstärkts med hjälp av spridningskorridorer, nya större grönområden och förträdgårdar. Bilfria zoner har också uppförts som delar in projektet i 3 olika delar eller parker som jag har valt att kalla dem.

Säveparken är en park likt dess namn placerad intill Sävån och präglas av stora grönområden och promenadstråk intill ån. Mitt i parken finns även det gamla landeriet som även ger området ett historiskt inslag tillsammans med sävån som såklart genom historien har varit mycket betydelsefull.

Industriparken är belägen i det nuvarande industriområdet och innefattar mellanrummet mellan det byggda och skapar en hårdbelagd park med stora oprogramerade ytor. De oprogramerade ytor tillåter stadsdelen att förändra parkens funktion, ena dagen kan det vara en matfestival, nästa dag kan en stor scen ställas upp och bjuda in till teater eller musik. Temporära funktioner och aktiviteter som behöver stora ytor möjliggörs alltså av att lämna yta fri till detta. De stora ytorna ramar in av bebyggelse och även gröna stråk som förstärker konnektiviteten även i Industriparken.

Biblioteksparken är en central park som innefattar SKFs före detta Datacentral som jag har valt att göra till ett bibliotek i bottenplan och även bostäder i övriga två plan. Biblioteksparken ligger intill Säveparken och har även den mycket grönska. Tanken är att man här i lugn och ro ska kunna låna en bok och lättillgängligt sätta sig ute i grönskan för att läsa.

Gällande byggnaden har jag identifierat och bevarat de befintliga förutsättningarna och potentialer som finns idag och applicerat det på byggnadens nya funktion som skiljer sig mycket från den befintliga funktionen. Utifrån detta har främst fyra olika principer växt fram som har legat grund till alla mina beslut under projektets gång. De lyder: Bevara ordning och symmetri, kontrast mellan öppet och slutet, utgå efter det befintliga gridsystemet och att tillföra dagsljus genom en ljusgård.

Utifrån detta skapas ett bibliotek som följer en väldigt enkel utformning men som ger en allt mer komplex upplevelse genom att experimentera med ljusinsläpp, kompression och expansion och ett öppet möte mellan de privata och offentliga zoner. Funktioner placeras i skepp mot sidorna av entréplan tillsammans med trapphus, cykelförråd och soprum. Utanför dessa rum möts man av ett semiöppet rum som rör sig runt den stora öppna ljusgården där rumsligheterna formas av bokhyllor.

Entrén till byggnaden har fått ett annat uttryck än tidigare Datacentral, då skärmtaket har ersatts av ingröpnings i fasad. Denna ingröpfung målas i samma gula kulör som kan hittas längre upp i plåtsättningar vid de befintliga fönstrena och visar på en tydlig entré. Vid ingröpfung exponeras samtidigt en balk, denna fyller nu funktionen av att bära upp skylt för "Bibliotek" och till "Byfogdegatan 6", samtidigt som det konstruktiva syftet såklart. Resterande fasad är sig likt förrutom de håltagningar för fönster på första plan och att teglet har putsats med vit puts. Utöver det har det adderats en glaspyramid på taket, för att ge ljus till innergården.

På andra och tredje plan når man lägenheter via en loftgång som är genomgående runt hela ljusgården. Alltså har man från sin loftgång direkt visuell kontakt till bibliotekets stora sal och vice versa. Loftgångarna fungerar som entré till sin bostad men även som en uteplats eller balkong där man får lov att möblera utanför sin bostad. Man kan tänka sig att det är som en balkong som hänger ut över ett torg, alltså ljusgården som är den mest centrala delen i biblioteket. I och med att det kan kännas iakttagande att ha sin loftgång ut mot en offentlig verksamhet så har jag arbetat med integritet på lite olika sätt. Framförallt har jag gjort balkongerna väldigt djupa för att både tillåta möblering men också förhindra insyn. Jag har inte heller några fönster in mot ljusgården från lägenheterna, bara betongglas som släpper in ljus i lägenheternas kök, ett kakel som släpper in ljus helt enkelt.

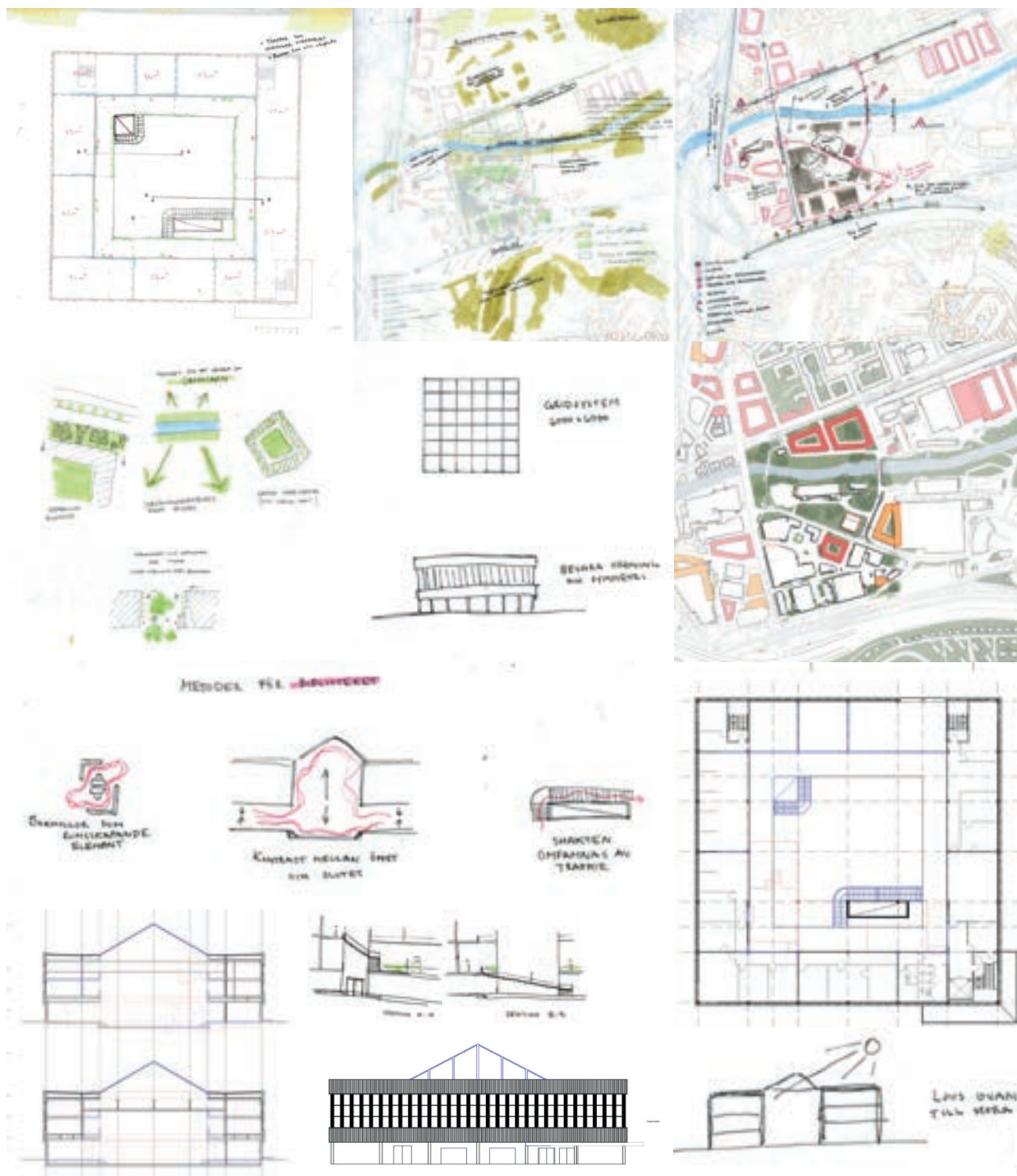
Lägenheterna är utformade efter det gridsystem som är befintligt från byggnaden och även de befintliga väggar som finns på plan 2 och 3. Gridsystemet som är 6000 x 6000 mm skapar alltså som minst en lägenhet på 36 kvadratmeter. Jag har alltså valt att skapa en variation av lägenheter i de olika storlekarna 36, 72 och 108 kvadratmeter, som egentligen bestäms av hur många kvadrater som den innehåller. Alltså kan variationen av lägenheter se väldigt olika ut beroende på vilket behov och efterfrågan som finns.

Uppgift 1 - Ritningsunderlag

Första uppgiften bestod av att samla ihop underlag för den befintliga byggnaden och platsen, vilket gav oss i ritsalen förbättrad förståelse för de olika beståndsdelarna i både stadsplan och byggnad. Jag arbetade främst med sektioner genom staden för att få förståelse för platsens topografiska förutsättningar. Men jag lärde mig framförallt mycket genom att se det som resterande ritsal hade djupdykt ner i och vilka insikter de hade kommit fram till.

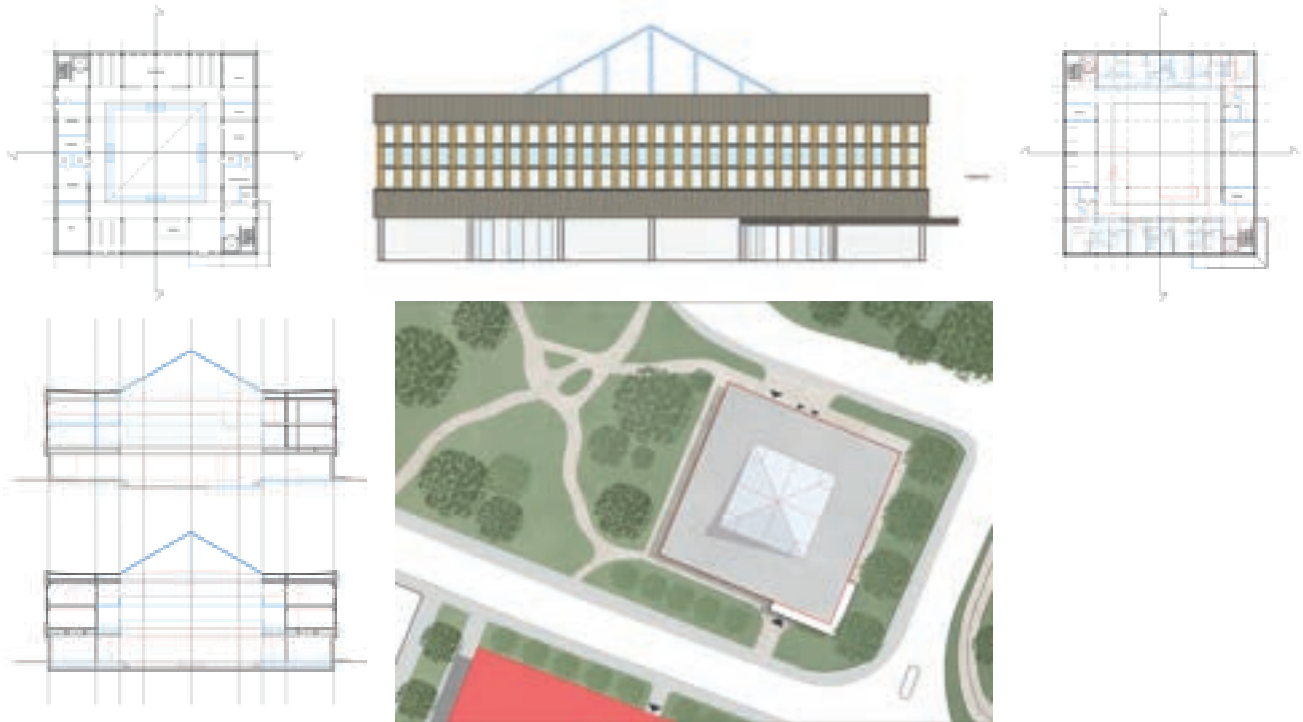
Uppgift 2 - Koncept

Under andra uppgiften låg stort fokus på att producera första utkast på ritningar och även etablera principer och koncept.

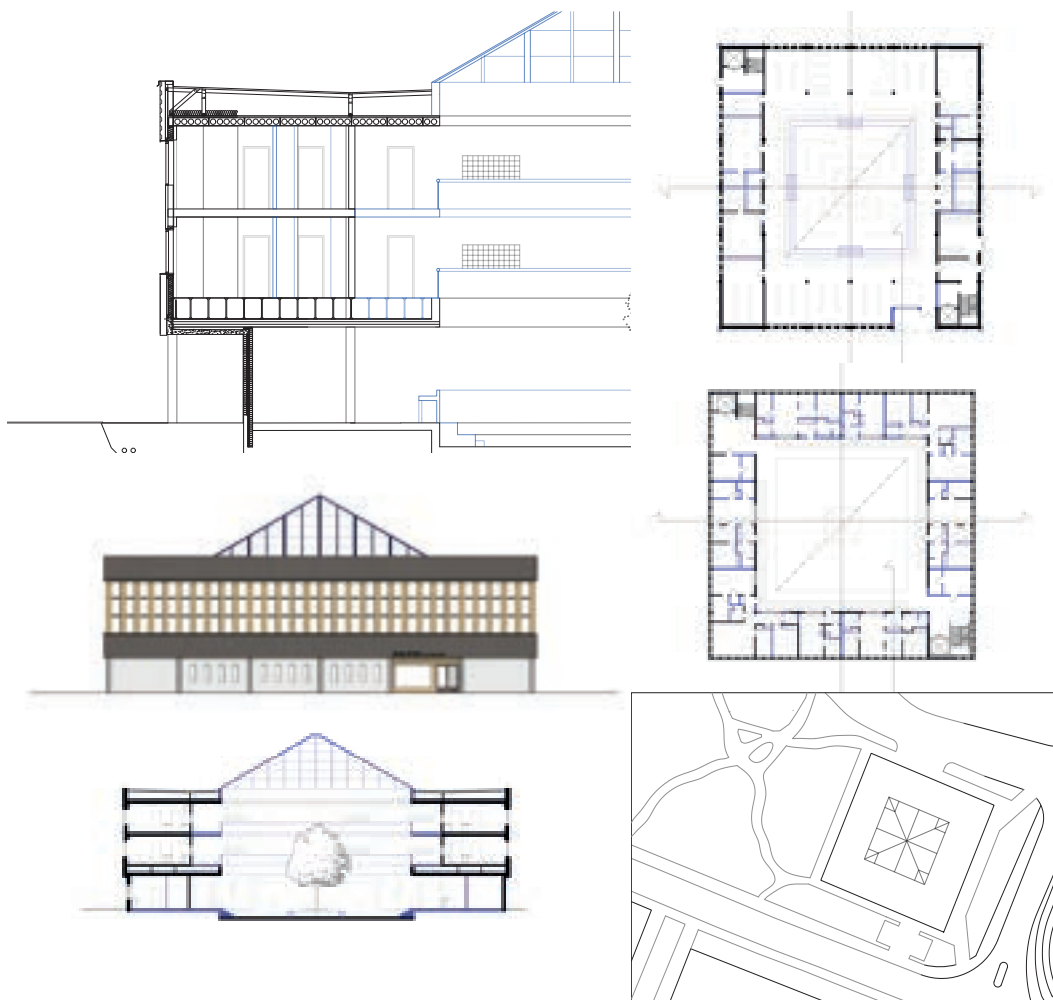

Uppgift 3 - Organisation, rörelse och rum

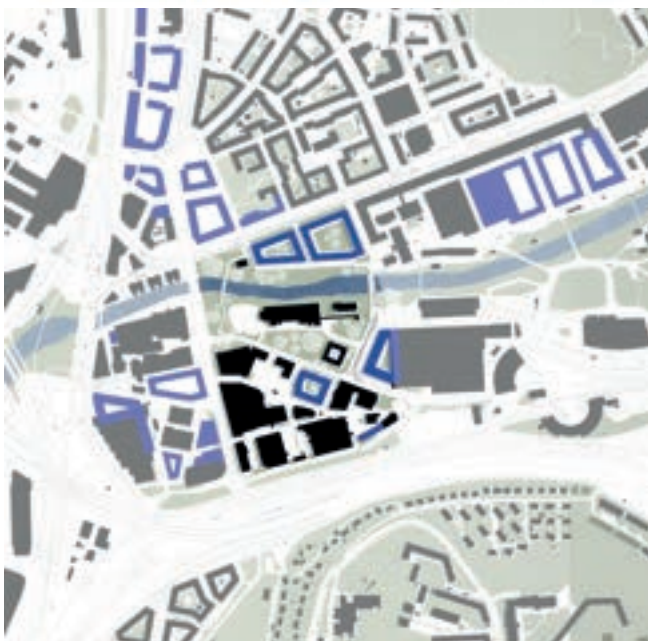
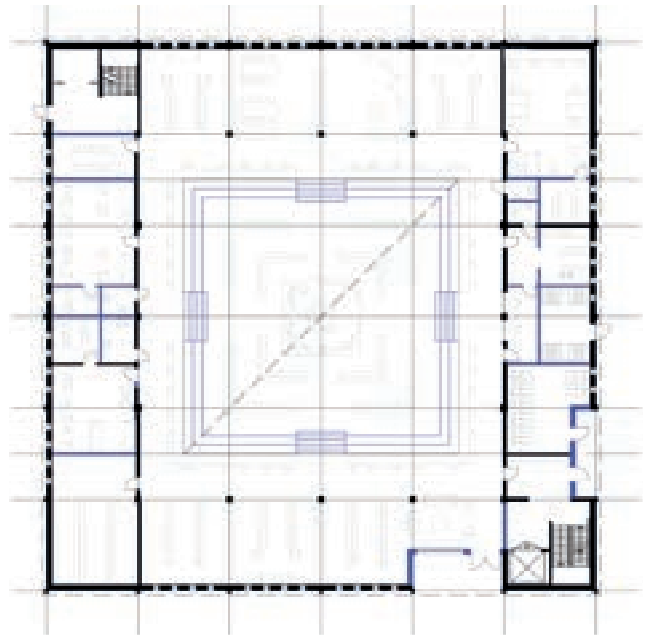
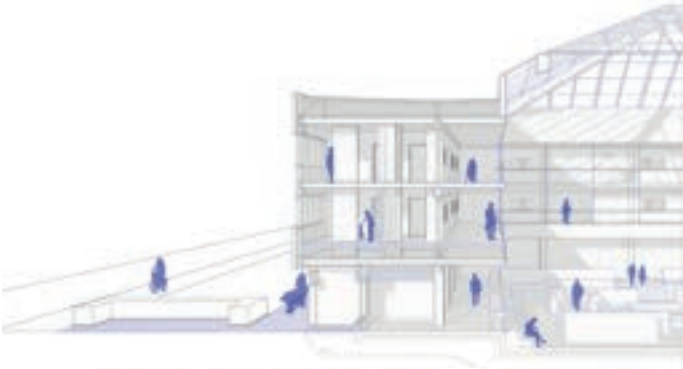
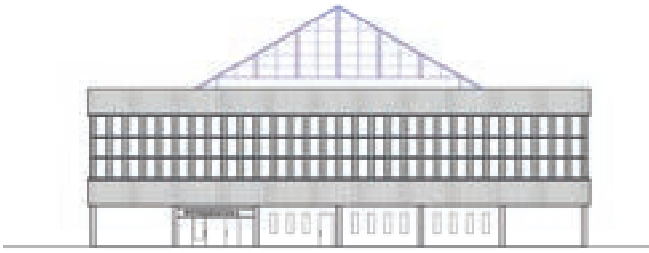
Denna uppgift fokuserade mer på byggnaden och hur dess rörelse och organisation skulle se ut. Därmed släppte jag stadsskalan under denna period.

Uppgift 4 - Detaljering

Uppgift 5 - Rum och atmosfär

GAMLESTADENS STADSBIBLIOTEK

ACE X06 - KANDIDATARBETET 2026
HANNA OLSEN
CHALMERS TEKNISKA HÖGSKOLA

Gamlestaden präglas idagens läge av industri, bil och kollektivtraffik, medan utrym-
met för människan, grönskan och tillgängligheten till Säveån begränsas. På projek-
tområdet saknas plats för vistelse, syfte till att ta sig dit och är en plats som styrs
av funktion. Men hur kan man ge platsen liv och hur kan man lyfta det fina i det fula.

Jag har landat i en stadsbyggnadsstrategi där människan och grönskan får styra livet mel-
lan det byggda. Bland annat har jag adderat flertalet bostäder och kontorsbyggnader för att
bidra till mer rörelse på platsen, både under dag och nattetid. Dessa tillagda byggnader har
även strukturerat upp den tidigare brokiga stadsplanen och skapat tydligare stadsrum. Grön-
skan som har varit viktig under hela processen har utökats och konnektiviteten har förstärkts
med hjälp av spridningskorridorer, nya större grönområden och förträdgårdar. Bilfria zoner har
också uppförts som delar in projektet i 3 olika delar eller parker som jag har valt att kalla dem.

Säveparken är en park likt dess namn placerad intill Säveån och präglas av stora grönområden och
promenadstråk intill ån. Mitt i parken finns även det gamla landeriet som även ger området ett his-
toriskt inslag tillsammans med säveån som såklart genom historien har varit mycket betydelsefull.

Industriparken är belägen i det nuvarnade industriområdet och innefattar mellanrummet mellan
det byggda och skapar en hårdbelagd park med stora oprogramerade ytor. De oprogramerade
ytor tillåter stadsdelen att förändra parkens funktion, ena dagen kan det vara en matfestival, näs-
ta dag kan en stor scen ställas upp och bjuda in till teater eller musik. Temporära funktioner och
aktiviteter som behöver stora ytor möjliggörs alltså av att lämna yta fri till detta. De stora ytor
ramas in av bebyggelse och även gröna stråk som förstärker konnektiviteten även i Industriparken.

Biblioteksparken är en central park som innefattar SKFs före detta Datacentral som jag har
valt att göra till ett bibliotek i bottenplan och även bostäder i övriga två plan. Biblioteks-
parken ligger intill Säveparken och har även den mycket grönska. Tanken är att man här i
lugn och ro ska kunna låna en bok och lättillgängligt sätta sig ute i grönskan för att läsa.

Gällande byggnaden har jag identifierat och bevarat de befintliga förutsättningarna och potenti-
aler som finns idag och applicerat det på byggnadens nya funktion som skiljer sig mycket från den
befintliga funktionen. Utifrån detta har främst fyra olika principer växt fram som har legat grund till
alla mina beslut under projektets gång. De lyder: Bevara ordning och symmetri, kontrast mellan öp-
pet och slutet, utgå efter det befintliga gridsystemet och att tillföra dagsljus genom en ljusgård.

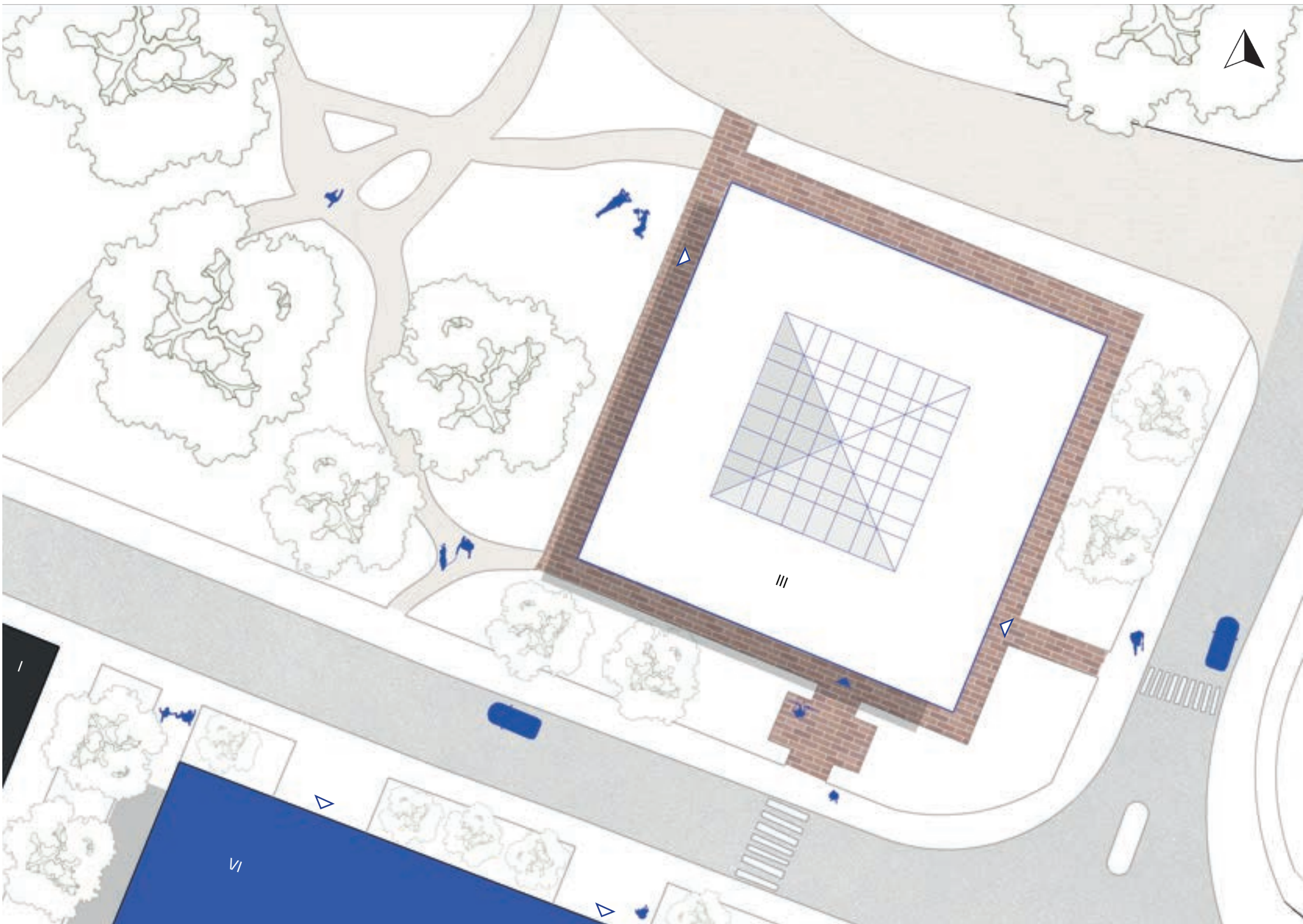
Utifrån detta skapas ett bibliotek som följer en väldigt enkel utformning men som ger en allt mer
komplex upplevelse genom att experimentera med ljusinsläpp, kompression och expansion och ett
öppet möte mellan de privata och offentliga zoner. Funktioner placeras i skepp mot sidorna av en-
tréplan tillsammans med trapphus, cykelförråd och soprum. Utanför dessa rum möts man av ett se-
miöppet rum som rör sig runt den stora öppna ljusgården där rumsligheterna formas av bokhyllor.

Entrén till byggnaden har fått ett annat uttryck än tidigare Datacentral, då skärmtaket har ers-
atts av ingröpnigar i fasad. Denna ingröpfung målas i samma gula kulör som kan hittas läng-
re upp i plåtsättningar vid de befintliga fönstrena och visar på en tydlig entré. Vid ingröpfung
exponeras samtidigt en balk, denna fyller nu funktionen av att bära upp skylt för "Bibliotek"
och till "Byfogdegatan 6", samtidigt som det konstruktiva syftet såklart. Resterande fasad är
sig likt förrutom de håltagningar för fönster på första plan och att teglet har putsats med vit
puts. Utöver det har det adderats en glaspjramid på taket, för att ge ljus till innergården.

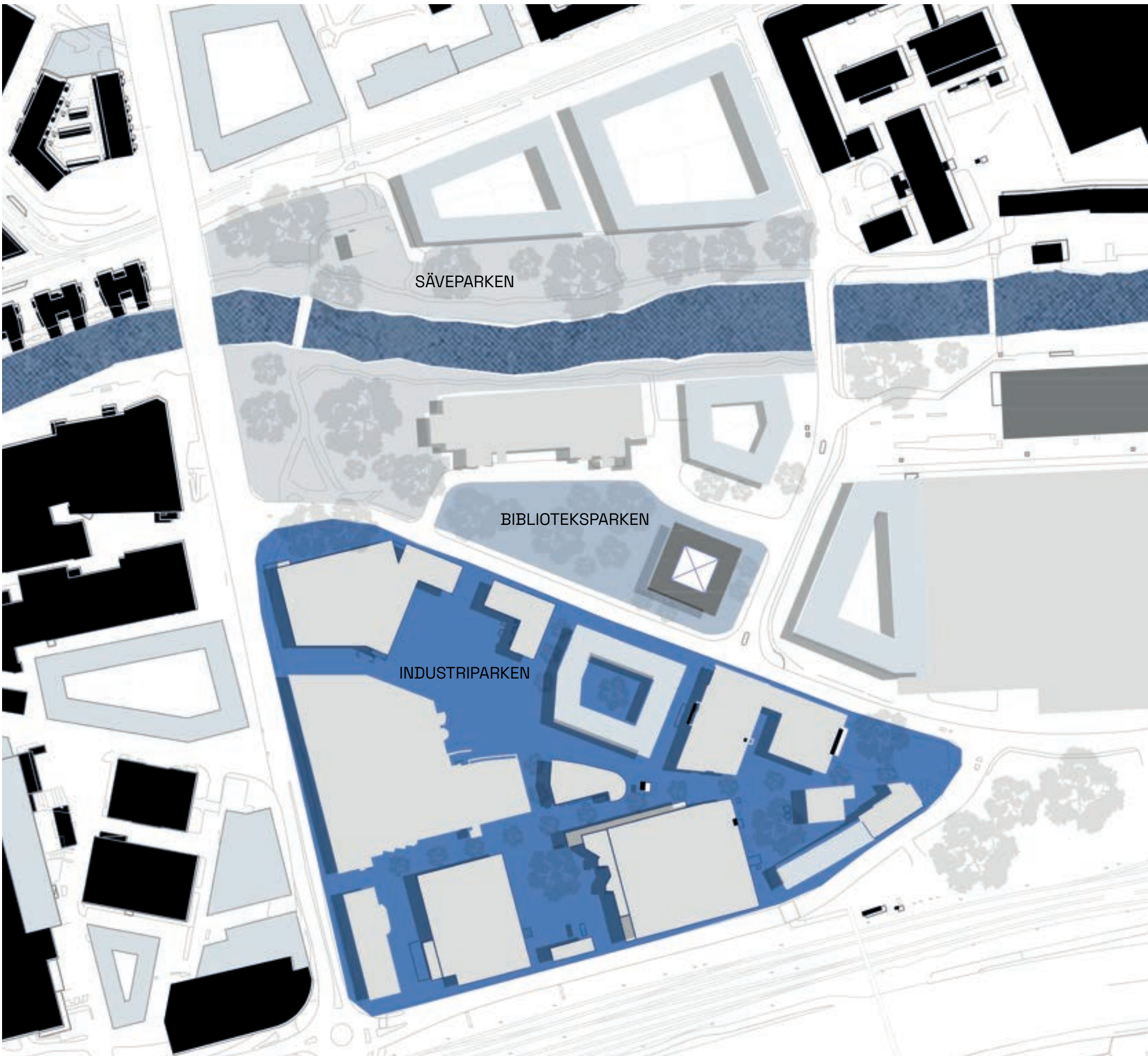
På andra och tredje plan når man lägenheter via en loftgång som är genomgående runt hela ljus-
gården. Alltså har man från sin loftgång direkt visuell kontakt till bibliotekets stora sal och vise
versa. Loftgångarna fungerar som entré till sin bostad men även som en uteplats eller balkong där
man får lov att möblera utanför sin bostad. Man kan tänka sig att det är som en balkong som hänger
ut över ett torg, alltså ljusgården som är den mest centrala delen i biblioteket. I och med att det kan
kännas iakttagande att ha sin loftgång ut mot en offentlig verksamhet så har jag arbetat med inte-
gritet på lite olika sätt. Framförallt har jag gjort balkongerna väldigt djupa för att både tillåta möble-
ring men också förhindra insyn. Jag har inte heller några fönster in mot ljusgården från lägenheter-
na, bara betongglas som släpper in ljus i lägenheternas kök, ett kakel som släpper in ljus helt enkelt.

Lägenheterna är utformade efter det gridsystem som är befintligt från byggnaden och även de befint-
liga väggar som finns på plan 2 och 3. Gridsystemet som är 6000 x 6000 mm skapar alltså som minst en
lägenhet på 36 kvadratmeter. Jag har alltså valt att skapa en variation av lägenheter i de olika storlekarna
36,72 och 108 kvadratmeter, som egentligen bestäms av hur många kvadrater som den innehåller. Alltså
kan variationen av lägenheter se väldigt olika ut beroende på vilket behov och efterfrågan som finns.

BEFINTLIGT ■
NYTT ■

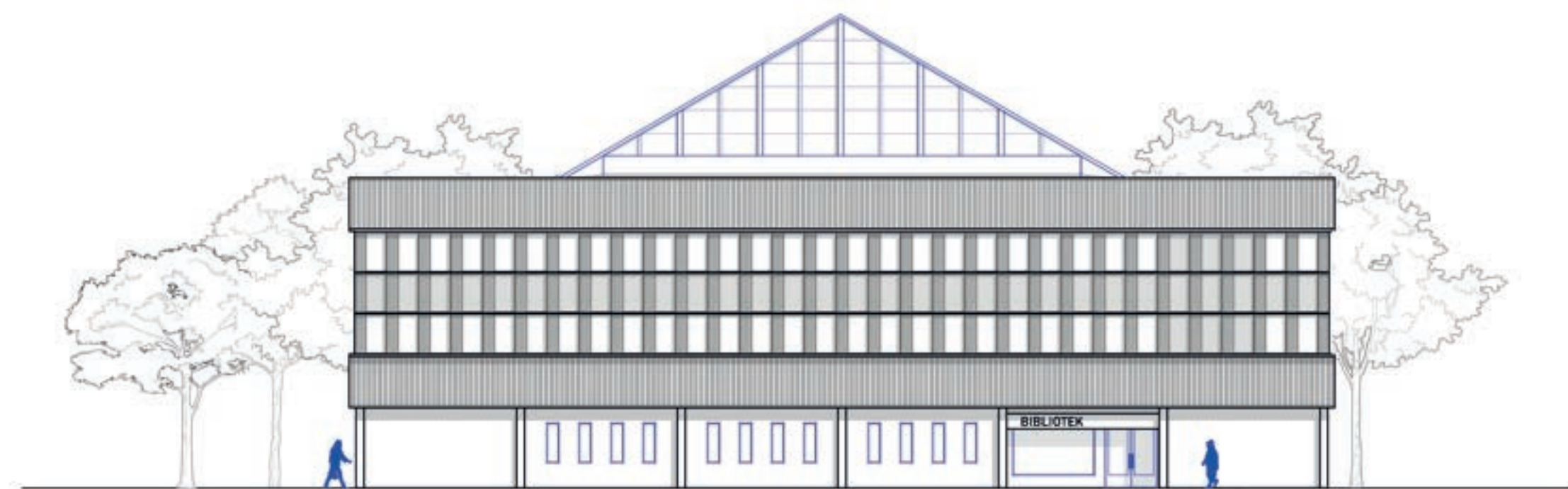

BIBLIOTEKSPARKEN | 1 : 400

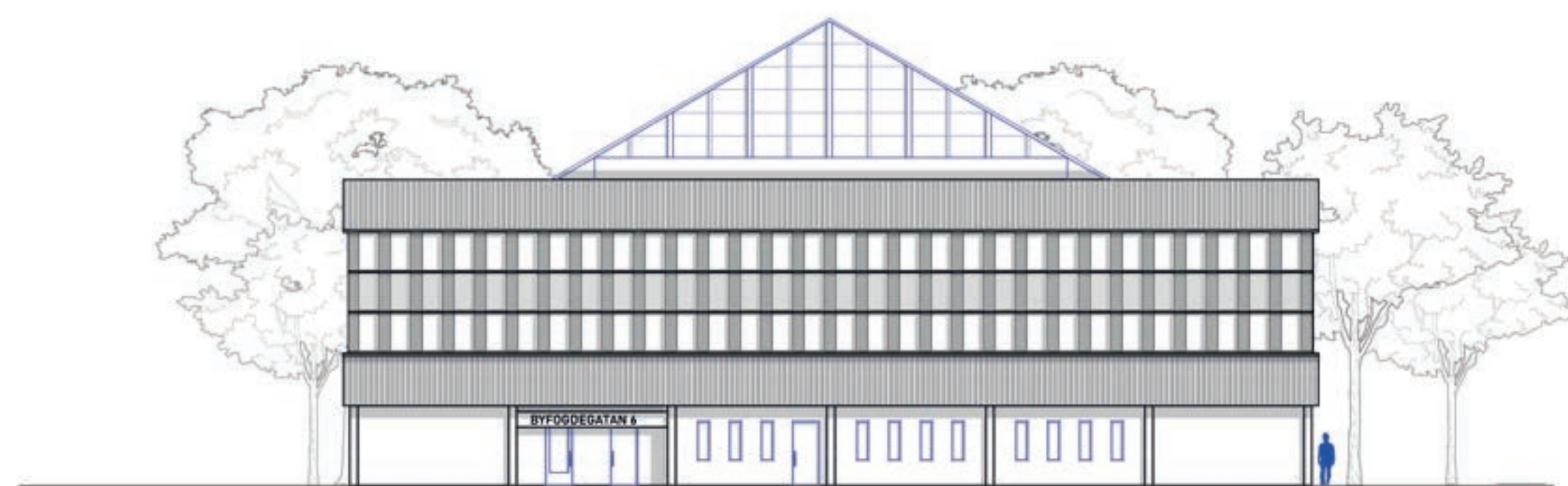

PARKPLAN | 1:2000

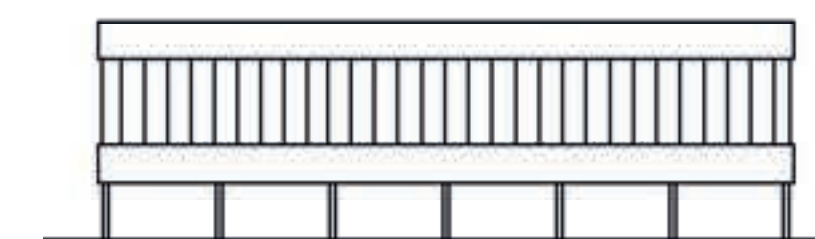

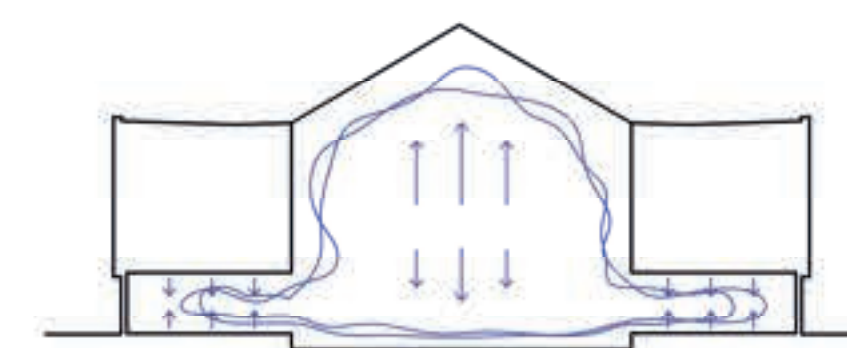
FASAD MOT SYD | 1:200

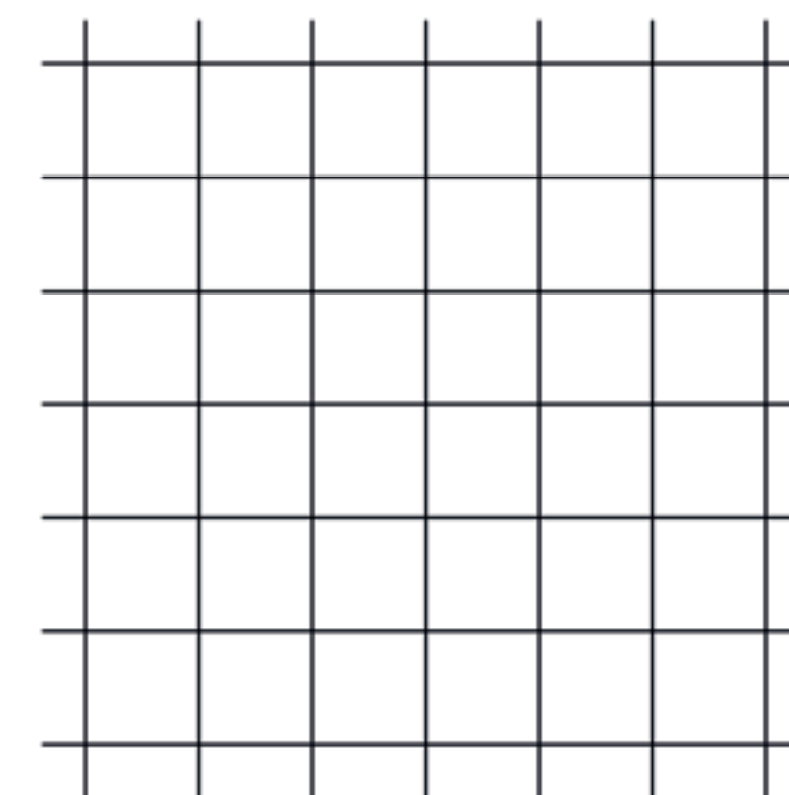
FASAD MOT ÖST | 1:200

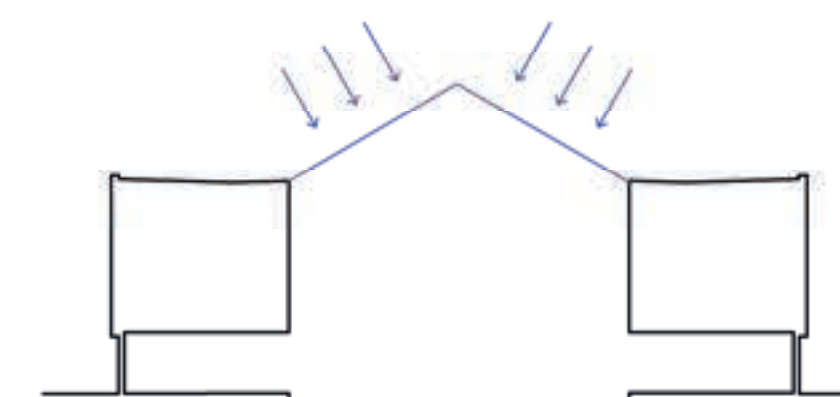
BEVARA ORDNING OCH SYMMETRI

KONTRAST MELLAN SLUTET OCH ÖPPET

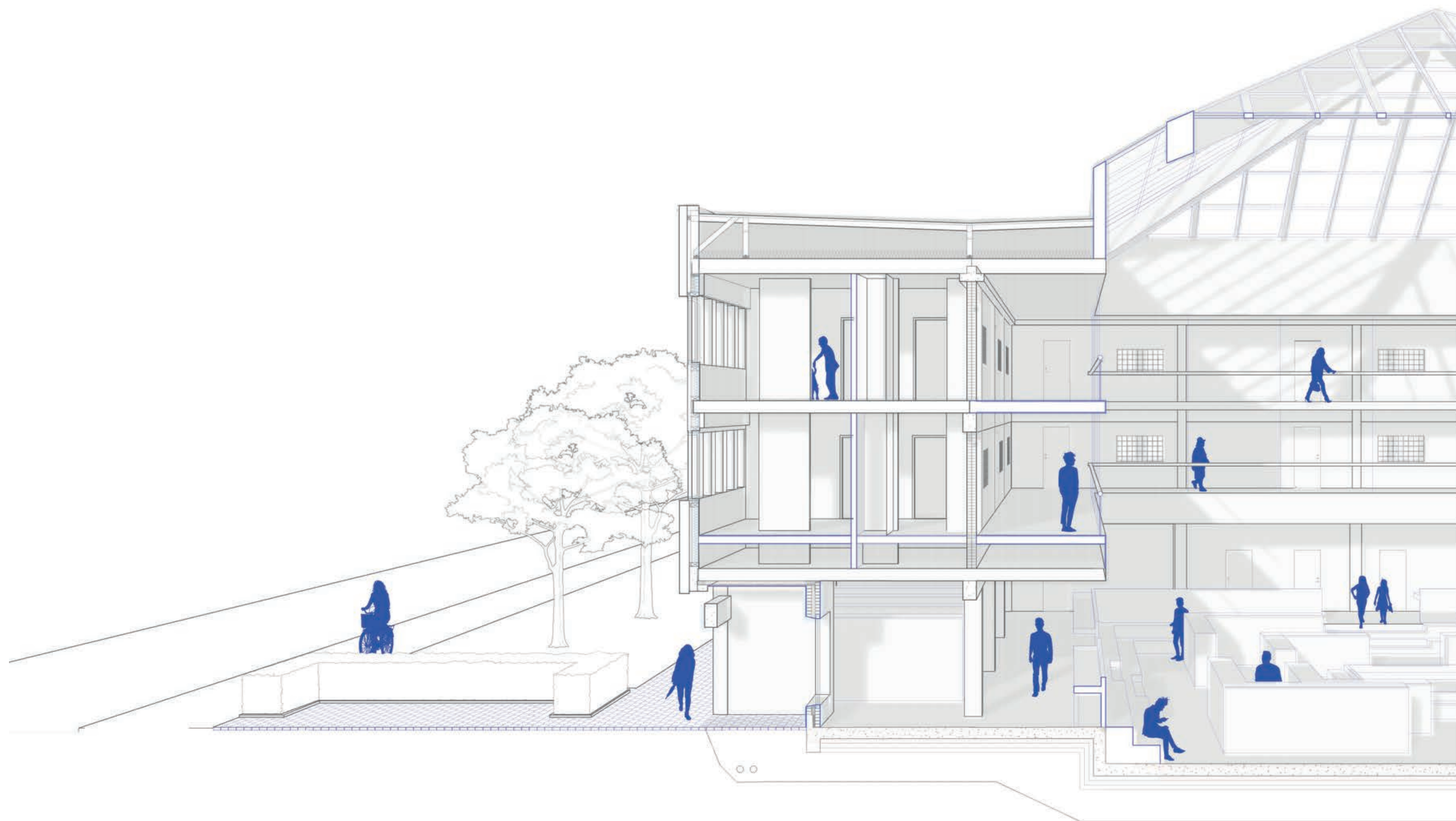

GRIDSYSTEM | 6000 X 6000

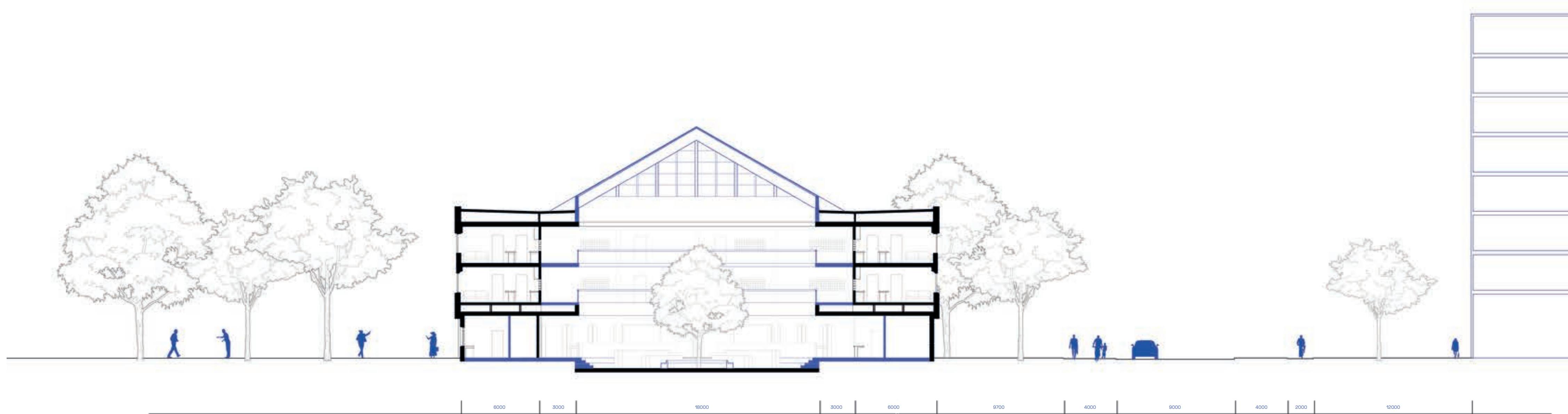

LJUSGÅRD TILLFÖR DAGSLJUS

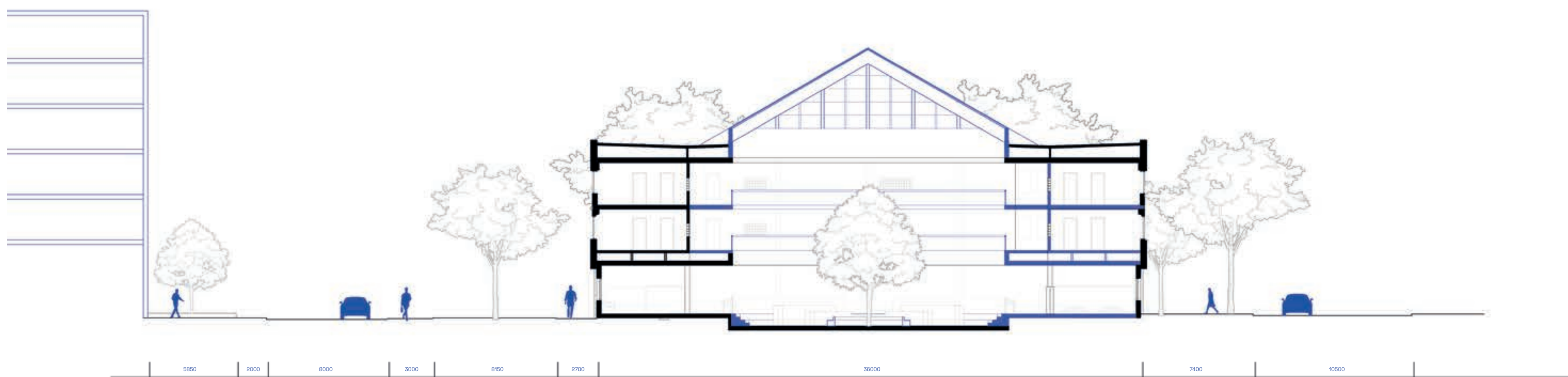

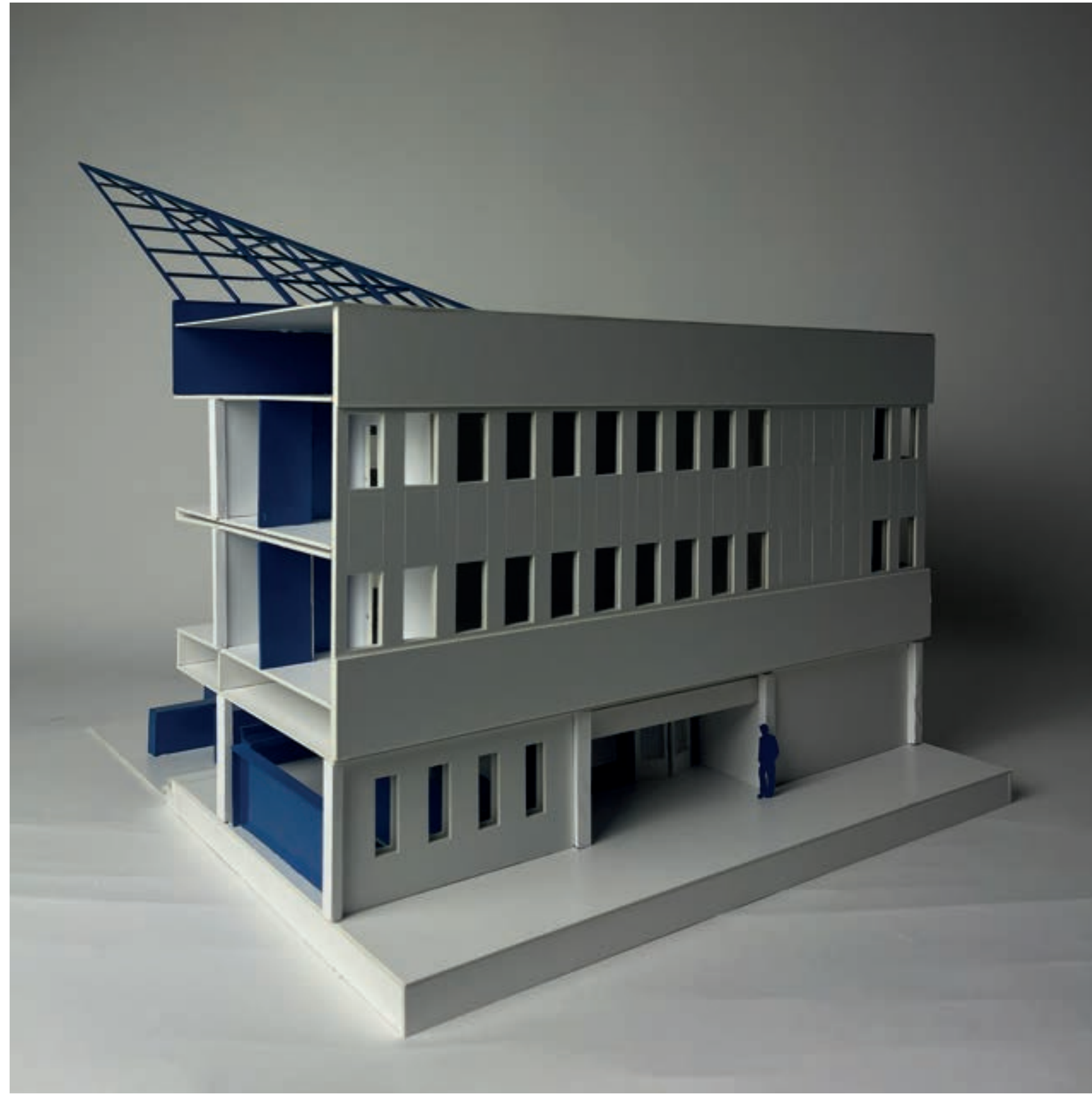
PRINCIPSEKTION MED PERSPEKTIV | 1 : 50

SEKTION A - A | 1:200

SEKTION B - B | 1:200

EXTERIÖRT PERSPEKTIV | ENTRE TILL BIBLIOTEK

INTERIÖRT PERSPEKTIV | LOFTGÅNG PLAN 2

INTERIÖRT PERSPEKTIV | LJUSGÅRDEN